

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

47. An Cardinales possint eligere sibi Confessarium? Et an etiam suæ
familiæ possint prouidere de Confessario? Et an omnes qui sunt de
Cardinalium familia, possint de eorum licentia Confessarium sibi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

in *Aphor. Episc. ver. charitativum subsidium*, n. 9. quia, vt scripsit dictum est, Cardinales in suis Ecclesiis titularibus Episcopalia iura habent, vt docet Butrius, Imola & Abbas in *cap. his, que, de maior. & obediens*. Ioan. Andreas in *cap. dilecto, de officio Archid.* Geminianus in *cap. vnic. de maior. & obed. in 6.* Suarez de *legibus, lib. 4. cap. 5. num. 4.* & Mandos. *ad reg. 1. Cancellar. quest. 2. num. 10.* ergo, &c.

RESOL. XLVI.

An Cardinales possint concedere Indulgentias?
Et an potestas Indulgentiarum in Cardinalibus potius sit de consuetudine, quam de iure, cum pro ea nullus exeat Canon? Ex *part. 5. tract. 2. Ref. 6.*

Respondeo Cardinales posse concedere Indulgentias centum dierum. Ita Præpositus in *3. part. q. 14. de Indulg. dub. 4. n. 38.* Gamachus in *summo Theol. tom. 2. disp. de Indulg. c. 8.* Sotus in *4. dist. 21. q. 1. art. 4.* Corduben. de *Indulg. q. 10.* Paludanus in *4. dist. 20. q. 4. art. 3.* & alij.

2. Notandum est tamen quod Nauarrus *notab. 21.* affirmat potestatem Indulgentiarum in Cardinalibus potius esse de consuetudine, quam de iure, cum pro ea nullus exeat Canon. Hæc tamen opinio aliquibus non probatur; nam consuetudo non sufficit ad hoc, vt aliquis habeat ius ad conferendas Indulgentias; cum enim ex se sint odiosæ, & ius commune de disciplina Ecclesiastica vulnerent, & enervent, præter hanc consuetudinem debet adhuc intercedere titulus, seu auctoritas tacita, vel expressa Superioris, quæ quidem censetur adesse, cum propter dignitatem ipsorum Cardinalium, quibus Pontifex priuilegia, quæ communiter aliis inferioribus, concessa sunt, non vult denegare, tum quia videt Summus Pontifex ipsos Cardinales conferre Indulgentias, & hoc videndo tacens censetur annuere, & in hoc priuilegium Cardinalium consentire. Ex quo sequitur quod si ipse hanc consuetudinem ignoraret, aut agnitam improbareret, nulla Cardinalibus pro hanc consuetudinem potestas conferendi Indulgentias acquireretur; sed tamen cum nunquam improbauerit, argumento est præter consuetudinem sufficientem titulum ad ipsas Indulgentias habere: & ita hæc omnia docet Andreas Duallius in *part. 2. D. T. homa tract. de Indulg. quest. 20. art. 9. concl. 4.* Sed ego puto sententiam Nauarrus esse satis probabilem per ea, quæ adducit Villalobos in *summa tom. 1. tract. 26. difficult. 5. num. 10.* vbi probat consuetudinem posse introducere potestatem conferendi Indulgentias; vnde ex vtroque capite, & ex consuetudine, & ex tacito consensu Summi Pontificis puto Dominos Cardinales posse Indulgentias centum dierum concedere.

RESOL. XLVII.

An Cardinales possint eligere sibi Confessarium?
Et an etiam sua familia possint providere de Confessario?
Et an omnes, qui sunt de Cardinalium familia, possint de eorum licentia Confessarium sibi eligere?
Et an hoc etiam procedat, ubicumque Cardinales inueniantur?
Et an contrarium dicendum sit circa hoc vltimum de familia Episcoporum extra propriam Diocesim? Ex *part. 5. tract. 2. Ref. 10.*

Respondeo affirmatiuè, vel ex *c. fin. de penit. Remiss.* vt asserunt aliqui, & ego cum illis, vel

ex consuetudine vt volunt alij. Ita docet Ochagavia de *Sacram. tract. 2. de confess. sacrament. q. 36. numero 15.* Valquez in *3. part. tom. 4. quest. 93. art. 1. dub. 4. num. 2.* Ludouicus à Cruce in *Bulla Cruc. disput. 1. c. 2. dub. 22. num. 11. & seq.* Reginaldus *tom. 1. lib. 1. cap. 5. sect. 1. num. 32.* Suarez *tom. 4. disp. 27. sect. 2. nu. 6.* & Præpositus in *3. part. q. 8. de approbat. Minist. dub. 7. num. 33.* vbi sic ait, Ex consuetudine possunt Confessarium eligere Cardinales, qui & suæ familiæ possunt providere de Confessario, cum sint quasi Pastores suorum domesticorum, quod etiam docuit Turrianus de *penitent. disp. 23. dub. 3.* Filiucius *tom. 1. tract. 7. cap. 7. num. 197.* Henriquez *lib. 6. cap. 13. num. 3.* Comitulus *lib. 1. quest. 101. num. 4.* Laudensis de *Cardinal. quest. 19.* Manfredus de *Cardinal. decis. 118.* Albanus de *Cardinal. quest. 41.* Sotus in *4. distinct. 18. quest. 4. art. 2.* Toletus *lib. 3. cap. 13. num. 9.* Bossius de *tubileo sect. 4. cas. 2. §. 4. n. 111.* & alij.

2. Notandum est tamen quod Scipio de Rubéis in *Aphorism. Episcop. ver. Cardinalis, num. 5.* & Azor. *tom. 2. lib. 4. c. 3. q. 16.* tenent hoc habuisse locum ante Conc. Trid. nunc verò docent, quod Cardinales, qui nec sunt Episcopi, nec Legati, confiteri debent vni ex approbatis ab Episcopo proprio Confessariis, quia si approbatus non est, non reputatur idoneus ad audiendas confessiones. Ita ille. Sed doctores superius citati post Concilium supradictam auctoritatem, quam impugnat Azorius, Cardinalibus tribuerunt: & Antonius Naldus in *summa ver. Cardinalis, num. 8.* nominatim contra dictum Azorium tenet sententiam in fauorem Cardinalium; sic enim ait: Certum est Cardinales esse quasi proprios Sacerdotes suæ familiæ, & per se, vel per alios posse munus hoc parochia in illam exercere, & per consequens eandem familiam non subii i parochiali locorum, in quibus iidem Cardinales inhabitant quoad Sacramenta ab illis suscipienda. Ipsi autem Cardinales sicut ratione dignitatis & officij coniunctissimi sunt Summo Pontifici, ita illum solum habent vti proprium Sacerdotem, atque ita pro libito eligent sibi Confessarium, ad text. in *cap. fin. de penit. & remiss.* prout nunc eis ex consuetudine iam competere ex Soto tradit Azorius *vbi supra, q. 16.* & supponit Nauarr. *conf. 9. num. 3. de statu Monach.* & quamuis Azorius asserat in hoc contrariam sacre Congregationis declarationem, tamen cum de ipsa legitime non constet, non esset dubitandum de prædicta consuetudine diuturna, nam si possunt ipsi hanc facultatem supradictæ familiæ, vt supra, concedere, non erit ambigendum posse & erga se ipsos vti eadem auctoritate. Ita Naldus. Vnde nouissimè Adamus Tannerus *tom. 4. disp. 6. q. 9. dub. 3. num. 58.* sic ait. Sacerdos quilibet ab aliquo Cardinalium designatus, & electus, facultatem habet, tam ad proprias eorum, quam ad familiarium ac commensalium confessiones audiendas. Hæc ille. & tandem Ludouicus de San. Iuan. *quest. 6. art. 2. de sacram. Penit. diff. 5. concl. 2.* sic ait. [Todos los Cardenales tienen licentia tacita del Papa para elegir Confessor para si, y para sus familiares, y yo lo sé por esperiencia, pues fue Confessor del Señor Cardinal Doria, y de otros Cardinales, sin mas autoridad que solo su nombramiento.] Ita ille.

3. Notandum est etiam omnes qui sunt de Cardinalium familia, posse de eorum licentia Confessarium sibi eligere. Ita tenent Doctores citati, quoniam commensales Cardinalium ubicumque Cardinales reperiantur, sunt de consuetudine subiecti eisdem Cardinalibus tanquam Ordinariis suæ familiæ curam habentibus; ergo de ipsorum licentia possunt sibi eligere Confessorem. Et ideo ex praxi Curie Romanæ patet, quod cum cuncti fideles sub præcepto tenentur

in Ref. 36. & infra in Ref. 49. §. Antequam, & in tom. 1. tract. 4. Ref. 25. §. Quero secundo, & cursum in alio §. etus not. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 189. Tertius casus, & in tom. 4. tr. 8. Ref. 105, lege eius doctrinam per totam, & signanter §. Sed. à lin. tr. Vers. Sed quid.

Sup. hoc in Ref. 3. not. præterita; in eodem §. in fine, & in Refol. 4. in eodem §.

Sup. hoc in tom. 1. tract. 3. Ref. 25. §. Imo, & seqq. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 38. §. Tertius casus, in fine.

392 Tract. VII. De Potestate & Priuilegiis

in propriis Patochijs Eucharistiam sumere; tamen in priuatis, & domesticis Oratorijs Cardinalium, eorum familia, & commensales ab ipsis, vel ab alijs de eorum mandato sacra reficiuntur communione. Nec valet dicere quodd familia & commensales Episcoporum non possunt extra propriam diocesim confiteri, nisi Episcopo diocesis vbi commorantur, vel Parocho, vel alteri de ipsorum licentia, ergo idem dicendum est de familia Cardinalium. Non, inquam, valet hoc dicere, negatur enim consequentia, nam in hoc Episcopi non gaudent Cardinalium priuilegio qui enim sunt de familia laica Episcoporum extra Diocesim, subduntur in foro penitentiali Episcopo loci vbi commorantur, vt docet Paludanus in 4. dist. 17. quest. 3. art. 3. concl. 4. Sed hoc non est dicendum de familijs Cardinalium, nam eisdem vbicumque degant, subduntur tanquam suis Ordinarijs, & ita docet Ludouicus à Cruz in Bull. Cruc. disput. 1. cap. 2. dub. 22. num. 17. & seq.

RESOL. XLVIII.

An Cardinales gaudeant priuilegio in itinere celebrandi, vel sibi facere celebrare ante auroram, & post meridiem?

Et supponitur Episcopos hoc gaudere priuilegio? Ex part. 1. tract. 2. Rel. 77.

Sup. contentis in hac Res. magis late in Rel. seq. & lege eam per totam & non pigebit, si-gnauer, §. Hoc Cardinalibus, & seqq.

§. 1. Episcopus gaudere hoc priuilegio docet Co-ninch de Sacram. q. 83. art. 2. dub. 4. num. 217. Azorius tom. 1. lib. 10. cap. 25. q. 5. Emanuel Sa verb. Missa n. 27. Miranda in Man. Prælat. tom. 1. q. 40. art. 10. concl. 1. Barbosa de offic. Episc. part. 2. alleg. 23. n. 5. & alij. Si ergo Episcopi gaudent hoc priuilegio, quanto magis Cardinales gaudere debent? & ideo illos hoc frui priuilegio in specie, notat Sotus in 4. sent. dist. 13. q. 2. art. 2. ante finem, & nouissimè Mauritius Alzedo de prælat. Episc. p. 2. c. 13. n. 13. vbi sic ait. Cardinales S. R. E. gaudent priuilegio celebrandi ante auroram, vel post meridiem. Ita ille.

RESOL. XLIX.

Quibus priuilegijs gaudeant Cardinales quoad celebrationem Missæ in suis Capellis?

Et hac dissertatio in quatuor diuiditur quæstionculas, quibus vniuersa complectitur tractatio?

Et supponitur priuilegijs, quibus Episcopi diuersis in rebus fruuntur, potiri etiam Cardinales, & etiam amplioribus? Ex part. 6. tract. 8. & Misc. 2. Resolut. 40.

§. 1. Causus est curiosus & practicabilis, sed quia circa illum dignum his diebus me fecit cuiusdam dissertationis à se compositæ Eminentissimus Princeps, & amantissimus Dominus meus FRANCISCUS MARIA CARDINALIS - BRANCATIUS, vir non solum in legali scientia, sed etiam in Morali, & Scholastica Theologia peritissimus, ideo in gratiam studiosorum illam per extensum apponere non grauabor, audiant igitur Cardinalem sic loquentem.

2. Dubitanti aliquando mihi, quibusnam fruamur priuilegijs; vel quid nobis ex Pontificum indulgentia in nostris domesticis Capellis, quidue in ijs ipsis, nostris Capellanis liceat, visum fuit peropportunum totam hanc dissertationem in quatuor diuidere quæstionculas, quibus vniuersa complectatur tractatio, vt in posterum quæ licita forent non ignorarem.

3. Prima, An Capellani Cardinalium possint in Capella Palatij ante Auroram, & post Meridiem tam pro dominorum suorum seruitio, quam familie scorum celebrare, & quam hora nostris vsualis horologij.

4. Secunda, An vnica tantum, vel plures Missæ à diuersis Capellanis in eadem Capella celebrari possint.

5. Tertia, An si Cardinalis sit absens, & extra Urbem in qua degit, durante eius absentia, possint nihilominus iidem Capellani in eodem Palatij sacello sacrificium offerre.

6. Quarta, An exteri, & non domestici Cardinalium familiares, si sacris intersint in Capella prædicta diebus festis, præcepto satisfaciant.

7. Antequam tamen singulas dissoluam quæstiones, præmittendum esse censui primò, Priuilegijs, quibus Episcopi diuersis in rebus fruuntur, potiri etiam Cardinales, iisque sex præsertim, de quibus mentio fit in Gloss. in cap. fin. de priuileg. in 6. in verbo Indulgentus. Manfredi in tractat. de Cardin. decis. 214. Villadieg. de orig. Cardin. quest. 13. numer. 63. Barbat. de prælat. Card. quest. 3. part. 1. num. 6. Iacobus, de Concil. lib. 1. fol. 36. col. 2. Layman Theol. Mor. lib. 1. tract. 5. p. 3. cap. 2. num. 1. Dian. p. 5. tract. de potest. & priuileg. Card. ref. 48.

8. Imò in nostra hac materia, non solum iidem ac Episcopi gaudent priuilegijs, sed etiam amplioribus; cum maiores sint Episcopis in administratione, Concil. Later. sess. 9. de Cardinal. late Turrecrem. in summ. lib. 1. cap. 81. Villadieg. de orig. Card. q. 11. Barbat. de prælat. Cardinal. quest. 11. num. 52. Manfredi, tractat. decis. 114. Alben. de Card. quest. 7.

9. Vnde etiam post Concilij Tridentini decretum de celebr. Missarum, possunt Cardinales ex Pontificis priuilegio extra locum sacrum celebrare, super altari tamen portatili, quod alijs etiam *Episcopis videretur interdictionem ex multorum Doctorum opinione Nauar. in Manual. Lat. cap. 25. numer. 82. Rodriguez in summ. part. 1. cap. 242. numer. 14. ibi, nisi el Papa lo concede a los Obispos, excepto a los Cardenales.]

10. Et id, quod indultum olim fuit Sacerdotibus in Concilio Tiburien. & habetur in Can. Concedimus, de consecrat. dist. 1. quod si desisset in itinere Ecclesia, possent in altari portatili sacrificium offerre, & deinde solis Episcopis reseruatum, vt in itinere hoc valeant facere; & ampliatum est etiam ante lucem. Gloss. in d. c. fin. de priuileg. verb. Indulgentus. quam sequuntur Nauar. Palud. & Sot. dist. 3. quest. 2. quos refert, & amplectitur Henriquez in sum. lib. 9. cap. 14. litt. P. Suarez loco infra cit. ver. 3. exceptio. Azor. tom. 1. lib. 10. c. 25. quest. 5. Sa in Aphor. verb. Missa, n. 27. Co-ninch de Sacram. q. 83. art. 2. dub. 4. num. 217. Barbat. post alios de offic. Episcopi, part. 2. alleg. 23. n. 5.

11. Hoc Cardinalibus licet, etiam si non ita faciant, & ante lucem, vt concludit idem Henriquez loc. cit. ex Palud. & Sot. in 4. dist. 13. quest. 3. art. 2. Scott. de sacrif. Missæ, lib. 2. cap. 15. num. 4. Alzedo de prælat. Episcopi, part. 1. cap. 13. num. 13. & post hos Diana dist. par. 5. * resol. 77. (hi postremi indistinctè loquentes in itinere vel extra) Sylluest. in summ. verb. Missa. numer. 6. ex eodem Palud. vbi ait, Cardinalibus Papam in hoc dispensare, quod celebrant ante Auroram.

12. Et animaduertendum, hoc Cardinalium priuilegium, vt opinè docet Valer. de differ. ver. for. diffie. 2. in ver. Missæ, esse mixtum personale scilicet & locale, cum ratione personæ illorum, quilibet locus priuilegium consequatur, quod infra sapius nobis repetendum erit.